

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 579)

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/698)

T.C.

Başbakanlık

23.5.2000

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-90/2625

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.5.2000 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin muvazzaf subay kaynaklarını, harp okulu, fakülte veya yüksekokul mezunları, yedek subaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler ile astsubaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler oluşturmaktadır. Muvazzaf astsubay kaynakları ise astsubay okullarıdır. Astsubay okulları; astsubay hazırlama okulları ve astsubay sınıf okulları olmak üzere ikiye ayrılır.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 7.7.1971 tarihli ve 1424 sayılı Kanunla eklenen ek 12 nci madde ile "Silâhlı Kuvvetlerde ihtiyaç duyulan sınıflar için, özel kanunda gösterilen usul ve esaslara göre sözleşmeli subay alınabilir" hükmü getirilmiş, ancak bugüne kadar bu hususta bir yasal düzenleme yapılamamıştır.

Yalnızca lise mezunlarının yedek subay olduğu zamanlarda 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 29 uncu maddesi gereğince, yedek subaylardan istekli olanlar, muamele memuru ve hesap memuru olarak bir nevi sözleşme ile subay nasbedilmişler ve bunlar daha sonra aldıkları haklarla albay rütbesine kadar yükseltildiklerinden statüleri sözleşmeliden ziyade muvazzaf subay niteliğine dönüşmüştür. Dolayısıyla bugüne kadar gerçek anlamda sözleşmeli subay istihdamı mümkün olmamıştır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yeniden yapılanması, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde büyük rütbeden ziyade küçük rütbeli subay ve astsubaylara olan ihtiyacı artırmış, bu nedenle mevcut subay ve astsubay kaynaklarına sözleşmeli subay ve astsubay kaynağının da ilave edilmesi zarureti ortaya çıkmıştır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çeşitli rütbe ve görevlerdeki subay ve astsubaylar, rütbe bekleme sürelerini ve yıllara göre verilen zayıyata bağlı olarak küçük rütbeden, büyük rütbeye doğru azalan

bir mahrut oluşturmaktadır. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yapısı itibarıyla küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacı, üst rütbelere oranla daha fazladır. Bu nedenle, küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacını karşılamak için bir temin ve yetiştirme modeli uygulandığında, üst rütbelerde ihtiyaçtan fazla subay ve astsubay birikmektedir. Üst rütbelerdeki bu birikim kadrosuzluktan emekli etme, gibi tedbirlere rağmen arzu edilen şekilde düzenlenememektedir. Diğer yandan üst rütbelerdeki birikimlerin kontrol edilmesi ihtiyacı nedeniyle başlatılmış olan terfiin kadro esasına dayanandırılmasının astsubaylara uygulanması gibi çalışmalar ile uyumlu bir bütünlük teşkil ettiği değerlendirilen "Sözleşmeli Subay ve Astsubay Kanun Tasarısı", kaynak çeşitlendirmesine imkân vermesi açısından da temin yetiştirme planlarının etkinliğini artırabilecek niteliktedir.

İnsan gücü planlarında temin ve yetiştirme; teğmen-üsteğmen kadro ihtiyacını karşılayacak miktarın altında tutulmakta, üst rütbe birikimlerinin makul seviyede oluşturulmasına çalışılmaktadır. Ancak bu durumda da teğmen-üsteğmen miktarı az olduğundan bu rütbelerde sıkıntı meydana gelmektedir. Dolayısıyla küçük rütbeli subay ihtiyacı Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında % 30, Deniz Kuvvetleri Komutanlığında % 10 oranında yedek subaylarla karşılanabilmektedir.

Yedek subaylar ise kısa bir eğitimi müteakip kıtalara gönderilmekte, görevlerini tam olarak öğrendikleri ve verimli olmaya başladıkları anda terhis olmaktadır. Öte yandan çeşitli mesleklerle mensup bu gençler, meslekleriyle genellikle ilgisiz bir alanda mükellefiyete tâbi tutulmaktan hoşnut olmamaktadırlar. Askerliğin kısaltılması da her zaman gündemde olan bir konu olduğundan yedek subaylığın zaman içerisinde tedricen kaldırılması, yerine gönüllülük ve profesyonellik esasına dayalı sözleşmeli subay statüsünün getirilmesi, bu bakımdan da bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca sözleşmeli subayların; harp okulu kaynaklı subayların kullanıldığı kısım komutanı, takım ve bölük komutanlığı ve benzeri kadro görev yerlerinde istihdam edilmesi yanında, fakülte veya yüksekokul kaynaklıların kullanıldığı mühendis, tabip, öğretmen gibi kadro yerleri ile halen yedek subayların görev yaptığı tercümanlık, otomatik bilgi işlem merkezi gibi görev yerlerinde de istihdam edilmesi ve istihdam edilen sözleşmeli subay miktarı kadar, muvazzaf subay yetiştirilmesinin azaltılması veya yedek subay istihdamında kesinti yapılması amaçlanmaktadır.

Bu statüde personel alımının gerçekleştirilmesi ile sözleşmeli subay alınan sınıflar için dış kaynaktan muvazzaf subay alımının durdurulması veya asgari hadde indirilmesi de gerçekleştirilecektir. Aksi takdirde dış kaynaktan alınanlar doğrudan muvazzaf subaylığa geçirildiğinden Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmet etmeyi amaçlayanların, başlangıçta sosyal güvencesi daha fazla olan muvazzaf statüyü, sözleşmeli subay olmaya tercih edecekleri değerlendirilmektedir.

Belirtilen sebepler çerçevesinde bir zaruret olarak ortaya çıkan sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının;

a) Kıt'aların takım komutanı ve küçük rütbeli subay ve astsubay ihtiyacının, harp okulu ve astsubay okulu kaynaklı subay ve astsubaylara nazaran daha ekonomik olarak karşılanması,

b) Yedek subaylara nispetle, daha uzun süre istihdam edileceklerinden birçok hizmetin kısmen profesyonel personel ile yürütülmesine imkân verilmesi,

c) Harp okulu mezunu subayların daha etkin ve kritik görev yerlerinde kullanılması,

d) Yedek subay istihdamının zamanla azaltılmasına ve hatta kaldırılmasına imkân verilmesi,

e) İleride, dış kaynaktan subay alımı uygulamasının durdurularak denenmiş çalışkan, istikbal vadeden sözleşmeli subayların muvazzaf subay kaynağına aktarılarak, dış kaynağın getirdiği olumsuz personel problemlerinin asgari seviyeye indirilmesi,

f) Üst kademelerde arzu edilen subay ve astsubay mahrutunun teşekkülünde idareye elastikiyet sağlanması,

g) Kısmen profesyonel ordunun teşkiline bir adım daha yaklaşılmaması,

h) Diğer subay ve astsubay kaynaklarında meydana gelecek değişikliklerin telafisinde elastikiyet sağlanması,

i) İstihdam alanında, ülke çapında yeni bir iş sahası açılması,

j) Sözleşmeli astsubayın sırasıyla önce muvazzaf astsubay daha sonra da muvazzaf subay olabilmesi,

Mümkün olduğundan motivasyon ve verimlilik açısından da herhangi bir problemle karşılaşmayacağı değerlendirilmektedir.

Yukarıda açıklanan ihtiyaç ve faydalar esas alınarak hazırlanan bu Kanun Tasarısı ile istihdam edilecek sözleşmeli subay ve astsubayların temini, yetiştirilmeleri, sınıflandırılmaları, hizmet şartları, yükselmeleri, atamaları, görev ve yükümlülükleri ile özlük ve sosyal haklarının düzenlenmesi amaçlanmıştır.

İstihdam edilecek sözleşmeli subayların ve astsubayların, öncelikle aday statüsünde, ön sözleşme ile subaylarda ve astsubaylarda askeri eğitime alınmaları; bu eğitimi başarı ile bitiren sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının teğmen ve astsubay çavuş rütbesine nasbedilerek kendileri ile kesin sözleşme imzalanmasını müteakip ilk tayin yerlerine gönderilmeleri öngörülmektedir.

Ayrıca, sözleşmeli subay ve astsubayların rütbe bekleme süreleri hakkında, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda muvazzaf subaylar ve astsubaylar için belirlenen sürelerin uygulanacağı, istekli olanların; sözleşmeli subaylarda üstteğmenliğin dördüncü yılında muvazzaf subay olmak için, sözleşmeli astsubaylarda ise; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki dördüncü fiili hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf astsubay olmak için başvuru yapabileceği, bunlardan ihtiyaca göre, insan gücü planlarındaki miktar kadarının, muvazzaf subay veya astsubay olarak alınacağı, muvazzaf statüye geçenlerin sözleşmeli statüden çıkarılarak, muvazzaf subay veya astsubayların statüsüne tâbi olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Bununla birlikte, sözleşmeli subay ve astsubay statüsünde bulunan personelden; muvazzaf statüye geçemeyenler veya geçmek istemeyenler sözleşmelerini yenilemek suretiyle subaylarda yüzbaşı rütbesi ile astsubaylarda ise astsubay kıdemli üstçavuş rütbesi ile hizmete devam edebileceklerdir. Bu durumda 6 yıllık yüzbaşı bekleme süresini müteakip 15 inci hizmet yılı sonuna gelen sözleşmeli subaylar ile 3 yıllık astsubay kıdemli üstçavuşluk bekleme süresini müteakip 12 nci hizmet yılı sonuna gelen sözleşmeli astsubaylar için iki seçenek sunulmaktadır.

Birincisi; sicil amirlerince "Türk Silahlı Kuvvetlerinde istihdamı uygundur." kanaati olanlar ve sözleşmeli subay olarak kalmak isteyenlerin yüzbaşı rütbesinde, sözleşmeli astsubay olarak kalmak isteyenlerin astsubay kıdemli üstçavuş rütbesinde sözleşmeleri Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda belirtilen rütbe yaş hadlerine kadar uzatılarak emeklilik hakkını kazanmaları sağlanmaktadır.

İkincisi; kendilerince veya idarece Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması istenmeyen sözleşmeli subayların yüzbaşı rütbesi bekleme süresi sonunda, sözleşmeli astsubaylarda ise astsubay kıdemli üstçavuş rütbe bekleme süresi sonunda sözleşmeleri feshedilmekte ve tazminatları verilerek Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilmektedir.

Bu imkânlar ile, ileride toptan muvazzaf olmak için meydana gelebilecek talep ve isteklerin önüne geçilmesinin yanında muvazzaf subay ve astsubaylığa geçmenin bir plan dahilinde ve kontrollü olarak gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı, personelin yetiştirilmesi için ilave bir maliyet de gerektirmediğinden, ekonomik nedenlerle tercih edilen bir istihdam şeklidir ve yabancı ordulardaki uygulamalar da bunu doğrulamaktadır. Özellikle modern araç, gereç ve silâh sistemlerini ihtiva eden küçük birlik ve teşkillerin teknik kullanımı ve sevk idaresinde ihtiyaç duyulan küçük rütbeli personel talebinin karşılanması ve Türk Silâhlı Kuvvetlerine sağlayacağı müspet etkileri de dikkate alındığında sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile, Türk Silâhlı Kuvvetleri subay ve astsubay kaynaklarına yeni bir kaynak olarak ilave edilen sözleşmeli subay ve astsubay statüsündeki personelin; temini, yetiştirilmesi, sınıflandırılması, hizmet şartları, yükselme, atama ve yer değiştirmesi, görev yükümlülükleri, özlük ve sosyal hakları, muvazzaf subaylığa ve astsubaylığa geçme, ayırma ve ayrılma esaslarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2. — Madde ile Kanunun, sözleşmeli subayları ve astsubayları bunları istihdam edecek Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları kapsayacağı belirlenmektedir.

Madde 3. — Maddede Kanunda yer alan; ön sözleşme, sözleşme, sözleşmeli subay adayı, sözleşmeli astsubay adayı, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, askerî eğitim kavramlarından ne anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Madde 4. — Maddede sözleşmeli subayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar belirtilmekte, sözleşmeli subay olamayacak personel açıklanmaktadır.

Madde 5. — Madde ile, sözleşmeli subaylara adaylık süresi ve daha sonra verilecek askerî eğitim ve öğretimin esasları belirlenmektedir.

Madde 6. — Madde ile sözleşmeli subayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar, sözleşme sürelerine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Sözleşme sürelerinin asgari haddinin 3 yıl, azami haddinin 9 yıl olarak tespitinde, Türk Silâhlı Kuvvetleri insan gücü temin ve yetiştirme planlarına uygulanabilirlik esas alınmıştır. Bu personelin yetiştirilmesinde harcanan zaman ve masrafların hizmet olarak geri alınmasının ancak böyle bir zaman süresinin tespiti ile mümkün olabileceği, sözleşmeli subay açısından ise bu sürenin bir güvence süresi olabileceği değerlendirilmiştir. Sözleşmeli subaylar için uygulanacak sözleşme sürelerinin azami sınırları ise sınıf, branş ve hizmet gereklerine göre değişkenlik göstereceğinden bu konunun yönetmelikte belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, küçük rütbede sözleşmeli subay istihdamı asıl amaç olmakla birlikte, bunların sosyal güvenliklerini sağlamak bakımından yüzbaşı rütbesinde hizmete devamı da mümkün kılınarak Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların, istekli olmaları halinde sözleşmelerinin

yenilenebilmesi, ancak rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında da T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerinin uygulanacağı esası getirilmiştir. Diğer taraftan sözleşme sürelerinin idarece tek taraflı olarak uzatılabileceği haller belirlenmiş, sözleşme işlemlerinin Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılması öngörülmüştür.

Madde 7. — Madde ile sözleşmeli subaylara, yönetmelikte tespit edilecek esaslar dahilinde Türk Silahlı Kuvvetlerindeki 7 nci fiili hizmet yılı başından itibaren 12 nci fiili hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf subaylığa geçme imkânı verilmektedir.

Madde 8. — Maddede, sözleşmeli astsubayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar belirtilmekte, sözleşmeli astsubay olamayacak personel açıklanmaktadır.

Madde 9. — Madde ile, sözleşmeli astsubaylara adaylık süresi ve daha sonra verilecek askerî eğitim ve öğretimin esasları belirlenmektedir.

Madde 10. — Madde ile sözleşme sürelerine ilişkin esaslar belirlenmektedir. Sözleşme sürelerinin asgari haddinin 3 yıl, azami haddinin 9 yıl olarak tespitinde, Türk Silahlı Kuvvetleri insan gücü temin ve yetiştirme planlarına uygulanabilirlik esas alınmıştır. Bu personelin yetiştirilmesinde harcanan zaman ve masrafların hizmet olarak geri alınmasının ancak böyle bir zaman süresinin tespiti ile mümkün olabileceği, sözleşmeli astsubay açısından ise bu sürenin bir güvence süresi olabileceği değerlendirilmiştir. Sözleşmeli astsubaylar için uygulanacak sözleşme sürelerinin azami sınırları ise sınıf, branş ve hizmet gereklerine göre değişiklik göstereceğinden, bu konunun yönetmelikte belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, küçük rütbede sözleşmeli astsubay istihdamı asıl amaç olmakla birlikte, bunların sosyal güvenliklerini sağlamak bakımından Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların, istekli olmaları halinde sözleşmelerinin yenilenebilmesi, ancak rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında da T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerinin uygulanacağı esası getirilmiştir. Diğer taraftan sözleşme sürelerinin idarece tek taraflı olarak uzatılabileceği haller belirlenmiş, sözleşme işlemlerinin Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılması öngörülmüştür.

Madde 11. — Madde ile sözleşmeli astsubaylara, yönetmelikte tespit edilecek esaslar dahilinde Silahlı Kuvvetlerdeki 4 üncü fiili hizmet yılı başından itibaren 12 nci fiili hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf astsubaylığa geçme imkânı verilmektedir.

Madde 12. — Madde ile, insan gücü temin ve yetiştirme planlarının uygulanmasına süreklilik kazandırmak ve hazırlık yapılmasını sağlamak amacıyla taraflara sözleşmenin bitiminden en az 3 ay önce yazılı olarak bildirimde bulunmak kaydıyla, sözleşmeyi yenileyip yenilememe serbestisi tanınmakta, sözleşmeli subayların ve astsubayların rütbe bekleme sürelerinin, muvazzaf subaylar ve astsubaylar için 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süreleri ile aynı olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Sözleşmeli subay ve astsubay nasbedildikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında öğrenim veya ihtisas yapanların sözleşme süreleri, muvazzaf subaylara ve astsubaylara uygulandığı şekilde uzatılmıştır. Ayrıca, yurt dışına sürekli göreve atanan sözleşmeli subayların ve astsubayların sözleşme sürelerinin görevi devraldıkları ve devrettikleri tarihler arasındaki süre kadar uzatılacağı hükme bağlanmakta, böylece muvazzaf subaylarla ve astsubaylarla uygulama birliği sağlanmaktadır. Ayrıca sözleşmeli subay ve astsubayların T.C. Emekli Sandığı Kanununda rütbeleri itibarıyla belirlenen yaş haddini geçmemek üzere yurt içi ve yurt dışı öğrenimler yurt dışı sürekli görevler dikkate alınarak sözleşme sürelerinin uzatılabileceği hükme bağlanmaktadır.

Sözleşmeli astsubaylıktan önce, normal eğitim süresinden fazla okuyanlar ile askerlik görevini yapanların askerlik sürelerinin sözleşmeli astsubay bekleme sürelerinden düşülmeyeceği, ancak muvazzaf astsubaylığa geçmeleri halinde dikkate alınacağı ve hangi rütbelerde ne kadar süre eksiltileneceğinin yönetmelikte düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 13. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına ilişkin sözleşmelerin yapılmasında ve devamında kamu yararı ve diğer kanunlardaki paralel düzenlemeler göz önünde bulundurulurken, maddeye konu olan durumların ortaya çıkması halinde idareye sözleşmeyi tek taraflı olarak fesih hakkı tanınmaktadır.

Madde 14. — Bu maddede, sözleşmeli subay ve astsubay yetiştirilmek üzere ön sözleşme yapılanlara verilecek ön sözleşme aylığı ile ilgili esaslar düzenlenmekte ve uçuş, dalış, atlayış hizmetlerinde görevlendirilenler için, 2629 sayılı Kanun hükümlerinin saklı tutulduğu belirtilmektedir.

Madde 15. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların emsali rütbe ve derecedeki muvazzaf subay ve astsubaylara uygulanan aylık, tazminat, yan ödeme ve diğer mali ve sosyal haklardan aynen istifade edecekleri hüküm altına alınmakta ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine paralel olarak 15 inci fiili hizmet yılı sonunda muvazzaf subay veya astsubaylığa geçemeyen ve bulunduğu rütbede göreve devam edenlerin, maddi ve emeklilik hakları yönünden mağdur edilmemesi için gerekli şartları taşımaları koşuluyla her hizmet yılı için bir kademe ve üç yılda bir derece ilerlemesi yapabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Madde 16. — Madde ile, sağlık ve sosyal haklar konusunda, muvazzaf subay ve astsubaylara sağlanan imkânların görevleri süresince sözleşmeli subay ve astsubaylara da verilmesi amaçlanmakta; ayrıca sözleşmelerinin sona erdirilmesi durumunda, belirlenen şartları taşıyanların kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sosyal güvencelerini bir süre daha devam ettirmeleri sağlanmaktadır.

Madde 17. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar sosyal güvencelerinin sağlanmasına yönelik olarak Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirilmektedir.

Madde 18. — Sözleşmeli subay ve astsubaylar sürekli bir kadroda istihdam edilmediğinden ve sözleşme dönemleri içinde veya sonunda herhangi bir tarihte sözleşmelerinin sona erdirilmesi söz konusu olabileceğinden; madde ile, gelecekteki güvence altına alacak şekilde bir tazminat verilmesi öngörülmüştür. Öngörülen tazminatın hesabında; 9 yıldan fazla hizmetin dikkate alınmaması, personelin Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan süre kadar hizmet edip ayrılmalarını teşvik için düzenlenmiştir. Emeklilik hakkını kazananların, Emekli Sandığı Kanununa tâbi olmaları öngörülmüştür.

Disiplinsizlik, ahlaksızlık ve yetersizlik nedeniyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişki kesilenlere, tazminat ödenmemesi hüküm altına alınmış ve idarenin korunması amaçlanmıştır.

Ayrıca madde ile; ilk sözleşme süresini tamamlamadan yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, taksirli suçlar hariç olmak üzere; tard, ihraç ve rütbenin geri alınması suretiyle ve ayrıca disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle Silâhlı Kuvvetlerden ilişki kesilenlere sözleşme sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan eğitim ve öğrenim masraflarının değişik miktarlarda tazminat olarak ödeme yükümlülüğü getirilmiştir.

Yine bu madde ile durumları yukarıdaki hükümlere uymakla birlikte, yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan ayrıca orada buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve devletçe yapılan masrafların tazminat olarak alınma yükümlülüğü getirilmiştir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilenlerin, Devlete olan borçlarını öderken uygulayacakları esaslar belirtilmiştir.

Madde 19. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların giyim, kuşam ve istihkakları konusunda muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 20. — Madde ile, muvazzaf subaylar ve astsubaylardan subay olanlarda olduğu gibi sözleşmeli subay ve astsubayların da zafî tabanca edinmelerine imkân tanınmakta; ancak, sözleşmeli subayların ve astsubayların muvazzaf subay ve astsubaylar gibi belli bir mecburi hizmet yükümlülüğü olmaması, en az sözleşme süresinin 3 yıl olması ve 3 yıllık sözleşme süresi dolup ayrılan herkese tabanca verilmesi halinde, tabanca verilmesinden beklenen amacın gerçekleşmeyeceği düşüncesiyle, 9 yıldan önce ve maddeye konu olan nedenlerle ayrılanlardan tabancalarının geri alınması esası getirilmiştir.

Madde 21. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların, muvazzaf subay ve astsubaylar gibi mensubu oldukları kuvvetlerin lojman, lojman tazminatı ve kiralama sisteminden yararlandırılmalarına imkân sağlanmaktadır.

Madde 22. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar, asker kişi olmaları nedeniyle disiplin ve soruşturma işlemlerinde muvazzaf subay ve astsubaylarla aynı esaslara tabi tutulmaktadır. Ancak, sözleşmeli subay adayları hakkında yedek subay adaylarına uygulanan, sözleşmeli astsubay adaylarına ise, muvazzaf astsubay adaylarına uygulanan disiplin ve ceza hükümlerinin tatbik edileceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylardan; yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve Türk vatandaşlığından çıkarılanlar hakkında, 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 23. — Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların askerî eğitimleri ile hizmete devamları süresince, askerlik yükümlülüklerini yerine getirenlere verilen eğitimi almış oldukları ve yeterlilik itibarıyla aynı düzeyde olacakları değerlendirilerek, hizmetleri toplamı, yükümlü askerlik süresi kadar olanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaları hükme bağlanmakta ve bu sürenin askerlik mükellefiyeti için öngörülen süreden eksik olması durumunda ise eksik sürenin 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre tamamlattırılması öngörülmektedir.

Madde 24. — Sözleşmeli subay ve astsubayların görev ve sorumlulukları ile atama, nasıp, kıdem, terfi, sicil ve izin işlemleri, taltifleri, madalya verilmesi, ödüllendirilmeleri, savaş takdirnamesi verilmesi, esir düşmeleri, harp gaibi olmaları, enterne edilmeleri konularında muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Sözleşmeli subayların; sözleşmeli statüde olmaları ve belirli hizmet süresi taahhüdü ile görev yapmaları nedeniyle, yedek subay okulu ile yedek subaylık hizmetinde geçen sürelerin sözleşmeli statüde iken bekleme sürelerinden sayılmaması ve lisans üstü öğrenim kıdeminden ve erken terfi

kıdeminden, ayrıca sözleşmeli astsubayların da erken terfi kıdeminden yararlandırılmamaları esası getirilmektedir. Ancak, muvazzaf statüye geçmeleri halinde bu sınırlama kaldırılmaktadır.

Madde 25. — Sözleşmeli subay ve astsubaylarla ilgili olarak maddede belirtilen hususların Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde çıkartılacak yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 26. — Yürürlük maddesidir.

Madde 27. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/698

Karar No. : 116

5.6.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 23.5.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 26.5.2000 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Millî Savunma Komisyonuna havale edilen "Türk Silâhlî Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 1.6.2000 tarihinde yapmış olduğu 53 üncü birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakçoğlu ile Millî Savunma ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, Türk Silâhlî Kuvvetlerinin muvazzaf subay kaynaklarını; harp okulu, fakülte veya yüksekokul mezunları, yedek subaylıktan ve astsubaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler, muvazzaf astsubay kaynaklarını ise; astsubay hazırlama okulları ile astsubay sınıf okulları oluşturmaktadır. Ayrıca, 926 sayılı Türk Silâhlî Kuvvetleri Personel Kanununda 1971 yılında yapılan bir değişiklikle ihtiyaç duyulan sınıflarda özel kanunda gösterilecek usul ve esaslar dahilinde sözleşmeli subay alınabilmesi imkânı getirilmiş, ancak bugüne kadar konuya ilişkin bir yasal düzenleme yapılamamıştır.

Diğer taraftan, Türk Silâhlî Kuvvetlerinin yeniden yapılanması, küçük rütbeli subay ve astsubay ihtiyacını artırmış ve mevcut subay ve astsubay kaynakları yetersiz kalmaya başlamıştır. Küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacının giderilmesi için temin ve yetiştirme modeli uygulandığında üst rütbelerde ihtiyaçtan fazla subay ve astsubay birikmekte, ihtiyaç fazlası subay ve astsubaylar kadrosuzluktan emekliye sevk etme suretiyle sayı azaltılmaya çalışılmakta ancak, bu yöntem de yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, Türk Silâhlî Kuvvetlerinde sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına geçilmesi halinde üst rütbeli subay ve astsubay sayısı kontrol altında tutulabilecektir. Ayrıca, üst rütbelerdeki birikimin kontrol edilebilmesi amacıyla başlatılmış olan terfiin kadro esasına dayandırılmasının astsubaylara uygulanması gibi çalışmalar da sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı ile desteklenmiş olacaktır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; Türk Silâhlî Kuvvetlerinde ihtiyaç duyulan sınıflarda sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Tasarı genel olarak olumlu karşılanmakla beraber, bazı hususların tereddütle karşılandığı, sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının hangi sınıflarla sınırlandırılması gerektiği konusunun açıkça belirtilmesinde yarar bulunduğu,

– Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının sadece teknik ve uzmanlık gerektiren alanlarla sınırlı tutulmasının daha doğru olacağı, jandarma sınıfında olduğu gibi temel hak ve hürriyetler konusunda tasarrufta bulunacak subay ve astsubaylar ile suç ve suçluyu takip görevini üstlenen branşlarda sözleşmeli olarak istihdamın iş güvencesi ve istihdamda belirlilik açısından sakıncaları olabileceği,

– Tasarının, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ara eleman ihtiyacının giderilmesine yönelik köklü düzenlemeler içerdiği, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ara eleman ihtiyacının asteğmenlik müessesesi ile giderilmeye çalışıldığı, ancak bu durumun hizmetin sürekliliğini olumsuz etkilediği, sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı ile bu sorunun çözüme kavuşturulabileceği,

– Sözleşmeli personel istihdamının bütçeye ilave bir yük getirip getirmeyeceği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

– Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının bütçeye ilave bir yük getirmeyeceği, istihdam edilen sözleşmeli subay ve astsubay sayısı kadar da diğer subay ve astsubay kaynaklarında azaltmaya gidileceği,

– Harp okulu mezunu subayların daha etkin ve kritik görevlerde istihdam edileceği, kısım, takım ve bölük komutanlığı ve benzeri kadro görev yerleri ile teknik ve uzmanlık gerektiren alanlarda ise sözleşmeli subay ve astsubayların görevlendirileceği, böylece üst rütbelerde meydana gelen şişkinliğin giderilmiş olacağı, kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikte jandarma, sahil güvenlik gibi alanlarda Harp Okulu mezunu subayların istihdamının öngörülebileceği,

– Sözleşmeli olarak istihdam edilebilecek subay ve astsubay sayısının en fazla 16 000 olarak tahmin edildiği,

– Küçük rütbeli subay ihtiyacının sözleşmeli istihdam yoluyla giderilmesine paralel olarak ileriki yıllarda askerlik sürelerinin kişilerin öğrenim düzeylerine göre farklılaştırılacağı,

İfade edilmiştir. Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

– 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri aynen,

– 13 üncü maddesi; (c) bendinin, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununda, 22.3.2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda, tard, ihraç ve rütbenin geri alınması ferî cezaları kaldırılarak, bunların yerine tek bir Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası getirilmesi nedeniyle bu değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmesi, (d) bendi, bu bendin başında yer alan "Askerî eğitim esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilenlerle" ifadesinin, birbirini tamamlaması nedeniyle (b) bendinin başına ilave edilmesi, bendin sonunda yer alan "... veya yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay veya astsubay olarak görev devamı mümkün olmayanlar," ifadesinin ise (h) bendindeki düzenlemeyle aynı mahiyette olması nedeniyle mükerrerliğe sebep olmamak amacıyla metinden çıkarılması, yine (d) bendinde yer alan "... tutum ve davranışları ile yasadışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai ve ideolojik görüşleri benimsediği, bu gibi faaliyetlerde bulunduğu veya karıştığı anlaşılmanın ve mahkemelerce haklarında mah-

kumiyet kararı verilenlerin..." ifadesinin anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla "yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği anlaşılınların..." şeklinde redaksiyona tabi tutulması, maddenin sonunda yer alan "... sözleşme süresinden önce" ibaresinin, "sözleşme süresinin bitiminden önce..." şeklinde açıklığa kavuşturulması suretiyle,

– 14, 15 ve 16 ncı maddeleri aynen,

– 17 nci maddesi, madde metninde yer alan "... fakülte veya yüksekokullarda..." ibaresinin "yüksek öğrenimde" şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

– 18 inci maddesi, üçüncü fıkranın son cümlesinden önce gelmek üzere, emekli maaşı bağlanması için gerekli hizmet sürelerini tamamlayanlara Emekli Sandığından mükerrer ikramiye ödenmesinin önlenmesini teminen, ikramiyesine esas olan süreden sözleşmeli subay veya astsubay olarak istihdam edilmeleri sonucunda aldıkları tazminata esas olan sürelerin düşülmesine ilişkin bir düzenlemenin eklenmesi suretiyle, dördüncü fıkrasının (b) bendinin, 13 üncü maddenin (c) bendinde yapılan düzenlemeye paralel olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeleri aynen,

– 25 inci maddesi, maksadın daha iyi ifade edilebilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 26 ve 27 nci maddeleri ise aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz esas komisyon olan Millî Savunma Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Antalya	Gaziantep	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tuşan Yazıcıoğlu</i>	<i>Sait Açba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Bartın	Afyon	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Afyon	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Uzunurmak</i>	<i>Zeki Ergezen</i>	M. Altan Karapaşaoğlu
Aydın	Bitlis	Bursa
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>Süleyman Coşkuner</i>	<i>Hakkı Duran</i>
Bursa	Burdur	Çankırı
(Muhalefet şerhim eklidir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mücahit Himoğlu</i>	Aslan Polat	Mehmet Dönen
Erzurum	Erzurum	Hatay
	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)

Üye <i>Ramazan Gül</i> Isparta (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Ali Er</i> İçel	Üye <i>Aydın Ayaydın</i> İstanbul
Üye <i>Ali Coşkun</i> İstanbul	Üye <i>Yılmaz Karakoyunlu</i> İstanbul	Üye <i>Nesrin Nas</i> İstanbul
Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye <i>Hasan Metin</i> İzmir	Üye <i>İlhami Yılmaz</i> Karabük
Üye <i>Zeki Ünal</i> Karaman (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Ali Gebeş</i> Konya	Üye <i>Ahmet Derin</i> Kütahya (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin	Üye <i>Veysi Şahin</i> Mardin	Üye <i>Cevat Ayhan</i> Sakarya
Üye <i>Tarık Cengiz</i> Samsun	Üye <i>Kemal Kabataş</i> Samsun (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat
	Üye <i>Hasan Özgöbek</i> Uşak	

MUHALEFET ŞERHİM

Genel olarak olumlu mütalaa etmekle beraber, Tasarının 13 üncü maddesinin “d” fıkrasında geçen ve disiplinsizlik suçu olarak değerlendirilen “irticaî, ideolojik” gibi bazı kavramların kanunlarda açık tanımı ve kapsamı belirtilmediği için, uygulamada bir takım sıkıntıların olacağını düşünüyorum. Bu bakımdan muhalifim.

Zeki Ünal
Karaman

MUHALEFET ŞERHİ

Hükümet tasarısı ile getirilen sözleşmeli subay ve astsubaylığa ilişkin tasarı ilke olarak doğrudur. Ciddi bir ihtiyacı karşılayacak niteliktedir. Ancak özellikle Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığının da kapsam içinde bulunduğu dikkate alındığında bazı potansiyel sakıncaları barındırmaktadır.

Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı teknik ve uzmanlık gerektiren dallarda sınırlı olmalıdır. Özellikle temel hak ve özgürlükleri sınırlama yetkisini haiz alanlar ile suç ve suçluyu takip görevini üstlenen branşlarda iş güvencesi ve istihdamda belirlilik hayati önemdedir.

Çeşitli dış müdahalelere açık bu tür alanlarda iş kaybı endişesi, görevlilerin hizmetlerini istendiği gibi yerine getirmesine engel olacaktır.

Temel kamu hizmetleri, Anayasamızın 128 inci maddesince memurlar ve diğer kamu görevlileri eli ile yürütülür demekte ve bu tür görevlilere iş güvencesi verilmektedir. Bu nedenle hâkim, savcı, polis, müfettiş gibi görevlilerin, görevlerini etkin şekilde yerine getirebilmesi için hiçbir şekilde sözleşmeli, diğer bir deyimle, sürekli istihdamları mümkün olmamaktadır.

Bu kanunla getirilen ve Jandarma ile Sahil Güvenlik Komutanlığında sözleşmeli subay, astsubay istihdamının (teknik branşlar hariç) Anayasaya aykırılık taşıdığı, temel hak ve özgürlüklerin güvencesini zedeler nitelik arz edeceği düşünülmektedir.

Bu nedenle tasarının kapsam maddesinin bu yönde düzeltilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Oğuz Tezmen

Bursa

Kemal Kabataş

Samsun

Ramazan Göl

Isparta

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/698

Karar No. : 45

17.1.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 23.5.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 26.5.2000 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/698 esas numaralı "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 4.1.2001 tarihinde yaptığı 20 nci Birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoğlu ile Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin muvazzaf subay kaynaklarını; harp okulu, fakülte veya yüksek okul mezunları, yedek subaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler ile astsubaylıktan muvazzaf subaylığa geçenlerin oluşturduğu, astsubay kaynaklarını ise astsubay hazırlama ve sınıf okullarının oluşturduğu,

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 1971 yılında 1424 sayılı Kanunla eklenen ek 12 nci madde ile sözleşmeli subay alınması hükmünün getirildiği, ancak bugüne kadar bu konuda yasal bir düzenleme yapılmadığı ve özel kanunun çıkarılmadığı,

Yeniden yapılanan Türk Silâhlı Kuvvetlerinde küçük rütbeli subay ve astsubaylara olan ihtiyacın arttığı ve mevcut subay ve astsubay kaynaklarına sözleşmeli subay ve astsubay kaynağının da ilave edilmesinin zorunlu hale geldiği,

Türk Silâhlı Kuvvetleri subay ve astsubay piramidinin küçük rütbeden büyük rütbeye doğru azalan bir yapı oluşturduğu ve küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacını karşılamak için bir temin ve yetiştirme modeli uygulandığında ise üst rütbelerde ihtiyaçtan fazla subay ve astsubay biriktiği,

Türk Silâhlı Kuvvetleri insan gücü planlamalarında teğmen ve üsteğmen miktarı kadro ihtiyacını karşılayacak miktarın altında tutulduğunda ise, küçük rütbelerde sıkıntı meydana geldiği ve dolayısıyla küçük rütbeli subay ihtiyacının Kara Kuvvetleri Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığında % 30, Deniz Kuvvetleri Komutanlığında % 10 oranında yedek subay kaynağından karşılandığı,

Kısa bir eğitimi müteakip kitalara gönderilen ve görevlerini öğrenip verimli olmaya başladıkları sırada terhis edilen yedek subayların ve yedek subaylık kurumunun zaman içerisinde tedricen kaldırılması ve yerine gönüllülük ve profesyonellik esasına dayalı sözleşmeli subay statüsünün getirilmesinin uygun olacağı,

Sözleşmeli subayların; harp okulu kaynaklı subayların kullanıldığı kısım, takım, bölük komutanlığı ve benzeri kadro görev yerlerinde istihdam edilmesi yanında, fakülte ve yüksek okul kaynaklarından karşılanan mühendis, tabip ve öğretmen kadro ihtiyaçları ile halen yedek subayların görev yaptığı tercümanlık ve bilgi işlem merkezi operatörlüğü gibi görev yerlerinde de istihdam edileceği ve istihdam edilen sözleşmeli subay miktarı kadar, muvazzaf subay yetiştirilmesinin azaltılması ve yedek subay istihdamında kesinti yapılmasının amaçlandığı,

Tasarı ile, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde ihtiyaç duyulan sınıflarda sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği,

Görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde ve Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde Sözleşmeli Subay ve Astsubay İstihdam Edilmesi Hakkındaki Kanun Tasarısının geçen yasama yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu ve tali komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonunda 5.6.2000 tarihinde görüşülerek kabul edildiği,

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa bu konuda bir hüküm eklenmiş olmasına rağmen, özel kanunun çıkarılmaması nedeniyle bu hükmün tatbik edilemediği ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları ve yeniden yapılanma çalışmaları nedeniyle söz konusu Tasarının hazırlandığı,

Ülkemizin coğrafi konumunun, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin çabuk hareket kabiliyetine ve üstün ateş gücüne dayalı ciddi bir askeri güç olmasını gerektirdiği, millî bir savunma sanayiine dayanan ve personel, teşkilât, silâh, araç ve gereçler itibarıyla yürütülen yeniden yapılanma çalışmalarının bir parçası olan bu Tasarı ile çağın teknolojisine paralel olarak son sistem silâh sistemlerinin de eğitimi ve bilgili personel tarafından kullanılmasının sağlanacağı,

Takım ve bölük komutanlığı ihtiyaçlarının tamamının Harp Okulu kaynaklarından temin edilmesinde sıkıntı yaşandığı ve bu sıkıntının ileride de üst rütbelerde yığılma şeklinde sürdüğü,

Tasarının söz konusu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak hazırlandığı,

Modern silâh teknolojisinin her beş yılda bir yenilediği ve bu sistemlerin kullanılmasının belli bir uzmanlık gerektirdiği, bu bakımdan sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının Türk Silâhlı Kuvvetleri açısından ekonomik ve faydalı olacağı, söz konusu düzenlemenin profesyonel orduya geçişin önemli bir adımını oluşturacağı,

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin teknik eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik bu düzenlemenin teknik ve ekonomik yönlerinin yanında Türk Silâhlı Kuvvetlerinin rütbe hiyerarşisi içinde insan psikolojisinden kaynaklanan bir takım rahatsızlıklara yol açacağı, harp okulu kaynaklı subaylar ile

sözleşmeli subaylar arasında kaynaklanabilecek ihtilaflarda nasıl bir tavır takınılabileceği, rütbenin daha doğrusu Türk Silâhlı Kuvvetleri mensubu olmanın halkımız için çok özel ve tarihi boyutları da olan bir anlamı olduğu ve burada bir rütbe dağıtımının fiilen nasıl yapılacağı,

Uygulama aşamasında muhakkak bir takım sorunların yaşanabileceği, bu bakımdan Tasarıya sözleşmeli subay ve astsubaylar için bir takım limitler konulabileceği ve ileride teknolojik gelişmelere paralel olarak er ve erbaşlar açısından da buna benzer düzenlemelerin yapılması gerektiği,

Sözleşmeli astsubayların herhangi bir şekilde üniversite bitirmeleri halinde sözleşmeli subay statüsüne geçmelerinin mümkün olup olmayacağı,

Kısa bir süre önce Harp Okullarını üniversite statüsüne çıkartan Kanun Tasarısının Komisyonlardan ve Genel Kuruldan geçerek yasalacağı, yasalama aşamasında da bu konulara temas edildiği ve harp okullarındaki üniversite eğitimi ile söz konusu sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı Kanun Tasarısı arasında bir uyumsuzluk bulunduğu,

Osmanlı İmparatorluğu döneminde askerlik hizmetinin Mansıp, Makam, Vazife ve Hidamat şeklinde dört kademededen oluştuğu ve bunlara da sırasıyla Nasp, Kâim, Tavzif ve İstihdam yolu ile gelinebildiği, bu kademeli yapının ancak Vaka-i Hayriye ile ortadan kaldırılılabildiği,

Bunun dışında söz konusu tasarıda ve mevcut mer-i kanunlarımızda geçen “nasıp” kelimesinin monarşik kökenli bir kelime olduğu ve “nasıp”ın ancak üstün bir iradenin “tensip”i ile gerçekleştirilebildiği gözönüne alındığında Tasarı ve kanunlarımızdan “nasıp” kelimesinin çıkarılarak yerine “atama” gibi daha uygun bir kavramın kullanılmasının yerinde olacağı,

Meselenin sosyal ve insani boyutuna bakıldığında, halen sözleşmeli olarak uzman çavuşluk yaparken çeşitli nedenlerle bu sözlemeleri iptal edilen veya uzatılmayan kişilerin yaşadığı şekilde bir mağduriyetin söz konusu olabileceği, genç yaşlarda istihdam edilerek 3 ila 9 yıl çalıştırdıktan sonra ihtiyaç duyulmaması nedeniyle tekrar sözleşme yapılmaması durumunda, bu insanların sosyal ve ekonomik durumlarının ve toplumsal statülerinin nasıl belirleneceği,

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Komisyonumuzda dile getirilen bu soru ve görüşlere karşı Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Astsubay iken üniversite bitirenlerin subay olma imkanının halen 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda da mevcut olduğu ve söz konusu Tasarıda da buna engel olan bir hüküm bulunmadığı,

Tasarı ile başarılı olan sözleşmeli subaylara, muvazzaf subay olarak da göreve devam etme ve yüzbaşılıktan sonra terfi etme imkanının tanındığı,

Sözleşmeli subaylık ve astsubaylığın zaten sivil olarak yapılamayacak görev ve kadrolar için öngörülen bir düzenleme olduğu ve sözleşmeli subay ve astsubayların bu mesleğe dahil olurken zaten sözleşmelerinin belli bir dönem için yapılacağı dahil bütün şartları bilerek göreve başlayacakları ve buna göre de sosyal ve ekonomik hakların belirlendiği,

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin zaten belli bir personel ihtiyacının olduğu ve kadro ve bütçe imkanları dahilinde buralarda yeterli ve gerekli istihdamın yapıldığı bu nedenle Tasarıya sözleşmeli subay ve astsubaylar için ayrı bir limit konmasının Tasarının özülüyle de bağdaşmayacağı,

Harp Okulları Kanunu ile sözleşmeli subay ve astsubaylığın uyuşmayacağı konusunda; halen harp okulları kaynağı dışında Türk Silâhlı Kuvvetlerinde yaklaşık 16 000 yedek subayın bulunduğu ve sözleşmeli subayların bunların yerini almasının planlandığı,

Halen harp okullarına her yıl 1 000 adet yeni öğrenci alınıp, bunların mezun edilmesi durumunun, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde albay miktarının teğmen miktarından daha fazla olmasına neden olduğu ve bu albayların çoğunun Yüksek Askerî Şûra kararı ile emekli edilmesi yoluna gidildiği,

Sözleşmeli subay ve astsubay sistemi ile harp okullarına alınacak öğrenci miktarının azaltacağı ve mevcut öğrencilerin de kurmaylık ve yükselme şanslarının daha da artacağı,

Sayın milletvekillerinin dile getirdiği harp okulu kaynaklı subaylarla sözleşmeli subaylar arasında yaşanabilecek sorunlar konusunun Tasarı hazırlanırken bakanlık bünyesinde de tartışıldığı, halen Türk Silâhlı Kuvvetlerinde örneğin hâkim sınıfı subayların; yedek subaylığı takiben sınava girenler, harp okulu mezunlarından hukuk fakültelerini bitirenler ve Türk Silâhlı Kuvvetleri nam ve hesabına hukuk fakültelerinde okuyanlar olmak üzere üç ayrı kaynaktan karşılandığı ve herhangi bir sorun yaşanmadığı, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin disiplin ve görev anlayışı içerisinde sözleşmeli subay ve astsubayların da normal görevlerini yapacakları,

Sözleşmenin yenilenmesi konusunun, dokuz yıl sonra da her zaman mümkün olduğu, normalde harp okulu mezunlarının yaş hadlerine kadar 15 yıl görev yaptıkları ve bu tür kısıtlamaların astsubaylıktan subaylığa geçenler için de halen mevcut bulunduğu,

Kendi kusuru olmaksızın Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanlara tazminat ödenmesi ve hizmet birleştirilmesi gibi sosyal ve ekonomik hakların tanındığı, emeklilik haklarının da T.C. Emekli Sandığı ve OYAK gibi kurumlardan sağlandığı,

“Nasıp” kavramının uzun yıllardır kullanıldığı ve çok çeşitli kanun ve yönetmeliklerde yer aldığı, şimdi bu kavramın tamamen çıkartılmasının bir hukuk karmaşasına yol açacağı, “atama” kavramının mevcut boş kadrolara atama anlamında kullanıldığı ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinde bir subayın ilk nasbını takiben hiçbir atamaya maruz kalmadan görev süresini tamamlayabildiği, bu konuda çok detaylı ve dikkatli bir çalışma yapılması gerektiği,

Şeklinde açıklamalar yapılmıştır.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerine geçilmesinden önce, tali komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonunda değiştirilerek kabul edilen maddelerin Komisyonumuzca da esas alınması kabul edilmiş ve takiben Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının;

1, 2 ve 3 üncü maddeleri aynen;

4 üncü maddesi alınan redaksiyon yetkisi dahilinde ikinci fıkrasında yer alan “Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel,” ibaresi “Askerî okullardan ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel,” şeklinde değiştirilmek suretiyle,

5 inci maddesi; (b) fıkrası, maddenin (a) fıkrasında yer alan “yönetmelikte düzenlenir.” ibaresinin yeterli olduğu ve mükerrerliği önlemek gerekçesiyle madde metninden çıkarılmak ve madde tek bir fıkra şeklinde düzenlenmek suretiyle,

6 ncı maddesi, birinci fıkrasında geçen “...kaydıyla...” ibaresi “...şartıyla...” şeklinde değiştirilmek suretiyle,

7 nci maddesi; maddenin ilk fıkrasında yer alan “...ilk sözleşme...” ibaresi “subay nasbedilme” ifadesinin yeterli olması nedeniyle madde metninden çıkarılmak suretiyle,

8 inci maddesi; 4 üncü maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, birinci fıkrasında yer alan "...şartları haiz bulunanları..." ibaresi "...şartları haiz bulunanlar..." şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan "Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel," ibaresi "Askerî okullardan ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel," şeklinde değiştirilmek suretiyle,

9 uncu maddesi; 5 inci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, (b) fıkrası, maddenin (a) fıkrasında yer alan "yönetmelikte düzenlenir." ibaresinin yeterli olduğu ve mükerrerliği önlemek gerekçesiyle madde metninden çıkarılmak ve madde tek bir fıkra şeklinde düzenlenmek ve söz konusu fıkradaki "...mükellef..." ibaresi madde metninden çıkarılmak suretiyle,

10 uncu maddesi, birinci fıkrasında geçen "...kaydıyla..." ibaresi "...şartıyla..." şeklinde değiştirilmek suretiyle,

11 inci maddesi; 7 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, maddenin ilk fıkrasında yer alan "...istekleri olmaları..." ibaresi "...talepleri..." şeklinde değiştirilmek ve "...ilk sözleşme..." ibaresi de 7 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak "astsubay nasbedilme" ifadesinin yeterli olması nedeniyle madde metninden çıkarılmak suretiyle,

Kabul edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde;

Sözleşmeli subay veya astsubay olarak çalışırken daha iyi imkanları olan bir iş bulması veya başka bir gerekçeyle ayrılmak isteyenlerin, sözleşme sürelerinin de bitmelerine kısa bir süre kalması durumunda istifâ etmemeleri ve kalan bu sürenin sonunda da sözleşmelerinin yenilenmemesi halinde mağduriyetlerin nasıl önlenebileceği konusundaki bir soru karşısında Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Söz konusu kişilerin rütbe sahibi olduğu ve hizmetin devamlılığı ilkesinin esas alınacağı, kaldı ki bu kişilerin özgür iradeleriyle böyle bir statüye nasbedilecekleri, planlanan 10 000 kişilik sözleşmeli subay kadrosunun böyle bir gerekçeyle işlerini bırakmalarının düşünölemeyeceği, kaldı ki Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bu kadrolar karşılığında harp okulu ve yedeksubay kaynaklarından fedakârlık yapacağı ve aynı fedakârlığın asgarisini de karşı taraftan beklemeye hakkı olduğu, örneğin dış ülkelere uçak teknisyenliği eğitimi amacıyla gönderilen böyle bir sözleşmeli subayın da canı isteyince görevini bırakmasının söz konusu olamayacağı, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda da mecburi hizmete -ki en az 15 yıl- yönelik hükümlerin bulunduğu ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin zaafiyete uğratılmasının düşünölemeyeceği dile getirilmiş ve Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 13 üncü maddesi üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

Maddenin (a) bendinde yer alan "...disiplinsizlik ve ahlaki durumları..." ibaresinin yeterince açık ve net olmadığı, "ahlakî durum"u tardedan bir askerî ceza maddesinin bulunup bulunmadığı ve disiplin mahkemelerinin temyiz mercilerinin ve itiraz sürelerinin bulunup bulunmadığı yönündeki sorular üzerine Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Askerî ceza mevzuatında böyle bir hüküm bulunmadığı ancak her türlü cezanın idarî yargı organlarının denetimine açık olduğu,

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 ve 94 üncü maddelerinde de benzer hükümlerin yer aldığı, mevzuata bu Tasarı ile bu ifadelerin yeni girmekte olmadığı,

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde disiplin tecavüzü ve disiplin suçlarının bulunduğu ve savunma alınmasının esas olduğu ve sırası ile bir üst amire itiraz yolunun bulunduğu, bu nedenle bu suçların birisinin sicile ait olması nedeniyle (a) ve (f) gibi ayrı bentlerde düzenlendiği,

Ahlâk kavramının yere ve zamana göre göreceli bir kavram olduğu ve sivil hayatta suç sayılmayan bazı durumların askerî hayatta suç sayılmasına ve bunun insan haklarına aykırı bulunmadığına dair Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de bazı kararları bulunduğu ve bu tip kavramlar üzerinde tam bir tanım birliğine gidilmesinin mümkün olmadığı,

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde sicil müessesesinin çok titiz bir şekilde uygulandığı ve birinci ve ikinci sicil amirlerinin sicilleri arasında çok büyük fark olması durumunda kurulan sicil komisyonlarına en az iki hukukçu üyenin de girdiği ve bu çerçevede inceleme yapıldığı, son iki yıllık uygulamalarla ise sicil değerlendirme kurallarının da ihdas edilerek değerlendirmelerde objektifliğin sağlanmasının amaçlandığı,

İfade edilmiş ve Tasarının 13 üncü maddesi; (d) bendinin sonunda yer alan "...anlaşılanların..." ibaresi "...tespit edilenlerin..." şeklinde değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 18 inci maddesi üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

En fazla dokuz yıllık sözleşme süresi ile tazminatın hesaplanması arasında bir çelişki bulunup bulunmadığı yönündeki bir soruya Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Tazminat konusunda diğer mevzuattan ayrılarak iki katı tutarında bir tazminat öngörülmesinin ve 9 yıllık sürenin kabul edilmesinin sözleşmeli subay ve astsubayların lehine olarak Maliye Bakanlığının koordinasyonu ile gerçekleştirildiği, bunun da sözleşmenin yenilenmemesi halinde söz konusu kişileri emekli edebilmek ve hizmetlerini birleştirebilmek amacıyla hazırlandığı,

İfade edilmiş ve Tasarının 18 inci maddesi; dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri, 607 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesi ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nci maddesinde yapılan değişikliğe paralellik sağlanması amacıyla ödenecek tazminat tutarları her grup için eşit olarak belirlenmek ve eğitim, öğrenim ve yetiştirme masraflarını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenerek ve tek bir (a) bendi içinde birleştirilmek ve (c) bendi de (b) bendi olarak teselsül ettirilmek suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 19, 20, 21, 22 ve 23 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 24 üncü maddesi üzerinde Komisyonumuzda Hükümet adına yapılan açıklamalarda; söz konusu yararlanılamayacak hükümlerin yüksek lisans kıdemi ile erken terfi kademine ilişkin olduğu ve sözleşmeli subay ve astsubayların ancak muvazzaf subay ve astsubay olmaları halinde bu kıdem haklarından yararlanabilecekleri, halen yüksek lisansı olup da sözleşmeli subay olanların da ancak muvazzaf subay olmaları halinde bu kademlerden yararlanabilecekleri ifade edilmiş ve Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 25 inci maddesi; 18 inci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, "...eğitim ve öğretim masraflarının..." ibaresi "eğitim, öğrenim ve yetiştirme masraflarının..." şeklinde değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 26 ve 27 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Hasan Gülay</i>	<i>Vedat Çınaroğlu</i>	<i>Şükri Yürür</i>
Manisa	Samsun	Ordu
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Aygün</i>	<i>Mukadder Başeğmez</i>	<i>Ergün Bayrak</i>
Ankara	İstanbul	Artvin
Üye	Üye	Üye
<i>M. Metanet Çulhaoğlu</i>	<i>Ergün Dağcıoğlu</i>	<i>Namık Hakan Durhan</i>
Adana	Tokat	Malatya
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Değer</i>	<i>Mustafa Enöz</i>	<i>Mehmet Gölhan</i>
Şırnak	Manisa	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Yılmaz Karakoyunlu</i>	<i>Nazire Karakuş</i>	<i>Vahit Kayırcı</i>
İstanbul	İstanbul	Çorum
Üye	Üye	Üye
<i>Hidayet Kılınc</i>	<i>Rıza Ulucak</i>	<i>Sebahattin Yıldız</i>
İçel	Ankara	Muş
	Üye	
	<i>Bahri Zengin</i>	
	İstanbul	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİNDE İSTİHDAM EDİLECEK SÖZLEŞMELİ SUBAY VE ASTSUBAYLAR HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; Türk Silâhlı Kuvvetlerinde ihtiyaç duyulan sınıflarda istihdam edilmek üzere sözleşmeli olarak alınacak subay ve astsubayların teminini, yetiştirilmelerini, sınıflandırılmalarını, hizmet şartlarını, yükselmelerini, atama ve yer değiştirmelerini, görev ve yükümlülüklerini, özlük ve sosyal haklarını, muvazzaf subaylık veya muvazzaf astsubaylık statüsüne geçmelerini, ayırma ve ayrılma esaslarını düzenlemektedir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun, sözleşmeli subay ve astsubaylarla, bunları istihdam edecek Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda geçen;

a) Ön sözleşme : Türk Silâhlı Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay veya astsubay adayları arasında; askerî eğitime alınmaları konusunda yapılan ve sadece askerî eğitim dönemi için geçerli olan sözleşmeyi,

b) Sözleşme : Türk Silâhlı Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay ve astsubay adaylarından askerî eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan ve 3 yıldan az, 9 yıldan fazla olmamak üzere hizmet yükümlülüğü getiren, örneğine göre hazırlanmış olan yazılı bir belgeyi,

c) Sözleşmeli subay adayı : Sözleşmeli subay yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınanları,

d) Sözleşmeli astsubay adayı : Sözleşmeli astsubay yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınanları,

e) Sözleşmeli subay : Bu Kanunda öngörülen esaslara göre, kendileri ile sözleşme yapılarak subay nasbedilen teğmen, üsteğmen ve yüzbaşı rütbelerini haiz subayları,

f) Sözleşmeli astsubay : Bu Kanunda öngörülen esaslara göre, kendileri ile sözleşme yapılarak astsubay nasbedilen; astsubay çavuş, astsubay kıdemli çavuş, astsubay üstçavuş ve astsubay kıdemli üstçavuş rütbelerini haiz astsubayları,

g) Askerî eğitim : Sözleşmeli subay ve astsubay adaylarına sınıf okullarında yaptırılacak temel eğitimi, sınıfları ile ilgili sınıf okulları olmayanlar için eğitim merkezlerinde yaptırılacak özel askerî eğitimi,

İfade eder.

İKİNCİ KISIM

Sözleşmeli Subaylar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 4. - Sözleşmeli subay kaynaklarını; en az 4 yıllık fakülte veya yüksek okulları bitirenlerden düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 27 yaşından, lisans üstü eğitimi tamamlamış olan-

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİNDE
İSTİHDAM EDİLECEK SÖZLEŞMELİ
SUBAY VE ASTSUBAYLAR HAKKINDA
KANUN TASARISI

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİNDE
İSTİHDAM EDİLECEK SÖZLEŞMELİ
SUBAY VE ASTSUBAYLAR HAKKINDA
KANUN TASARISI

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ KISIM
Sözleşmeli Subaylar
BİRİNCİ BÖLÜM
Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 4. - Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ KISIM
Sözleşmeli Subaylar
BİRİNCİ BÖLÜM
Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 4. - Sözleşmeli subay kaynaklarını; en az dört yıllık fakülte veya yük-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

lardan 32 yaşından büyük olmayan ve yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanlar teşkil eder. Sözleşmeli subayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gereklidir.

Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılanlar ile askerliğini yedek subay veya 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanuna göre kısa dönem erbaş olarak yapanlardan terhis edilenler, sözleşmeli subay olabilirler.

Askerî hâkim sınıfına, sözleşmeli subay statüsünde personel alınmaz.

Yetiştirme

MADDE 5. – Sözleşmeli subaylara uygulanacak eğitim ve öğretimle ilgili esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Sözleşmeli subay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip sınıf okullarında veya eğitim merkezlerinde askerî eğitime alınırlar. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerliğini yedek subay veya kısa dönem erbaş olarak yapanlardan, bu hizmetlerini bitirdikten sonra başvuruların tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

b) Sözleşmeli subaylar, askerî eğitimi müteakip ihtiyaca göre düzenlenecek meslek içi eğitimlere ve ihtisas kurslarına gönderilebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve Muvazzaf Subaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 6. – Sözleşmeli subay adayları ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler teğmen rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri 3 yıldan az ve 9 yıldan fazla olmamak kaydıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. Ancak sözleşmeli subaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sekokulları bitirenlerden düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 27 yaşından, lisans üstü eğitimi tamamlamış olanlardan 32 yaşından büyük olmayan ve yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanlar teşkil eder. Sözleşmeli subayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gereklidir.

Askerî okullardan ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılanlar ile askerliğini yedek subay veya 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanuna göre kısa dönem erbaş olarak yapanlardan terhis edilenler, sözleşmeli subay olabilirler.

Askerî hâkim sınıfına, sözleşmeli subay statüsünde personel alınmaz.

Yetiştirme.

MADDE 5. - Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetiştirme

MADDE 5. - Sözleşmeli subay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip sınıf okullarında veya eğitim merkezlerinde askerî eğitime alınırlar. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerliğini yedek subay veya kısa dönem erbaş olarak yapanlardan, bu hizmetlerini bitirdikten sonra başvurularının tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve

Muvazzaf Subaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 6. - Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve

Muvazzaf Subaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 6. - Sözleşmeli subay adayları ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler teğmen rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri üç yıldan az ve 9 yıldan fazla olmamak şartıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silâhlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genel Kurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılır.

Muvazzaf subaylığa geçme

MADDE 7. - Sözleşmeli subaylardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, talepleri halinde muvazzaf subaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf subaylığa geçiş için, Türk Silâhlı Kuvvetlerindeki yedinci fiili hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf subaylığa geçirilenler; subay nasbedildikleri ilk sözleşme tarihinden başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf subaylığa geçirileceklerde, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanununun 14 üncü maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli subaylardan muvazzaf subaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf subayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sözleşmeli Astsubaylar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 8. - Sözleşmeli astsubay kaynaklarını; Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilecek fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okulları ile en az lise veya dengi okulları bitirenlerden

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeler yenilenebilir. Ancak sözleşmeli subaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silahlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genelkurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılır.

Muvazzaf subaylığa geçme

MADDE 7. - Sözleşmeli subaylardan

yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, talepleri halinde muvazzaf subaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf subaylığa geçiş için, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki yedinci fiili hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf subaylığa geçirilenler; subay nasbedildikleri tarihten başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf subaylığa geçirileceklerde, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanununun 14 üncü maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli subaylardan muvazzaf subaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf subayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sözleşmeli Astsubaylar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 8. - Tasarının 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sözleşmeli Astsubaylar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

MADDE 8. - Sözleşmeli astsubay kaynaklarını; Genelkurmay Başkanlığınca tespit

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 24 yaşından büyük olmayanlar ile aynı şartları haiz uzman erbaşların yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanları teşkil eder.

Sözleşmeli astsubayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gerekir.

Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılanlar ile kısa dönem erbaş ve erlerden terhis edilenler, sözleşmeli astsubay olabilirler.

Yetiştirme

MADDE 9. – Sözleşmeli astsubaylara uygulanacak eğitim ve öğretimle ilgili esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Sözleşmeli astsubay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip sınıf okullarında askerî eğitime alınır. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde mükellef askerliğini bitirdikten sonra başvuranların tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

b) Sözleşmeli astsubaylar, askerî eğitimi müteakip, ihtiyaca göre düzenlenecek meslek içi eğitimlere ve ihtisas kurslarına gönderilebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve Muvazzaf Astsubaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 10. – Sözleşmeli astsubay adayları ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınır. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler astsubay çavuş rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri üç yıldan az ve dokuz yıldan fazla olmamak kaydıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. Ancak sözleşmeli astsubaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silâhlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genel Kurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına yapılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

edilecek fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulları ile en az lise veya dengi okulları bitirenlerden düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 24 yaşından büyük olmayanlar ile aynı şartları haiz uzman erbaşların yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanlar teşkil eder.

Sözleşmeli astsubayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gerekir.

Askerî okullardan ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteği ile ayrılanlar ile kısa dönem erbaş ve erlerden terhis edilenler, sözleşmeli astsubay olabilirler.

Yetiştirme

MADDE 9. - Tasarımın 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetiştirme

MADDE 9. - Sözleşmeli astsubay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip, sınıf okullarında askerî eğitime alınırlar. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde askerliğini bitirdikten sonra başvuranların tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve

Muvazzaf Astsubaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 10. - Tasarımın 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve

Muvazzaf Astsubaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

MADDE 10. - Sözleşmeli astsubay adayları, ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler astsubay çavuş rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri; üç yıldan az ve 9 yıldan fazla olmamak şartıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. Ancak sözleşmeli astsubaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hak-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Muvazzaf astsubaylığa geçme

MADDE 11. - Sözleşmeli astsubaylardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, istekli olmaları halinde muvazzaf astsubaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf astsubaylığa geçiş için, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki dördüncü fiili hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf astsubaylığa geçirilenler; astsubay nasbedildikleri ilk sözleşme tarihinden başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf astsubaylığa geçirileceklerde, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanununun 68 inci maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli astsubaylardan muvazzaf astsubaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf astsubayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin Yenilenmesi ve Feshi

Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi

MADDE 12. - Sözleşmeli subay ve astsubayların rütbe bekleme süreleri hakkında, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunda muvazzaf subay ve astsubaylar için belirlenen süreler uygulanır. Sözleşmeli subaylardan üst rütbede kadro açığı bulunmadığı için terfi edemeyenler, terfi şartlarını haiz olmak kaydıyla sözleşme müddeti sonuna kadar derece ilerlemesi yaparlar.

Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az üç ay önce taraflar sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Muvazzaf astsubaylığa geçiş

MADDE 11. - Tasarının 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

**Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin
Yenilenmesi ve Feshi**

**Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin
yenilenmesi**

MADDE 12. - Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kinda 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silahlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genelkurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılır.

Muvazzaf astsubaylığa geçme

MADDE 11. - Sözleşmeli astsubaylardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, talepleri halinde muvazzaf astsubaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf astsubaylığa geçiş için, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki dördüncü fiili hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf astsubaylığa geçirilenler; astsubay nasbedildikleri tarihten başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf astsubaylığa geçirileceklerde, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanununun 68 inci maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli astsubaylardan muvazzaf astsubaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf astsubayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

**Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin
Yenilenmesi ve Feshi**

MADDE 12. - Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sözleşmeli subay ve astsubaylar, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak fesh edemezler.

Sözleşmeli astsubayların normal eğitim sürelerinden fazla okudukları süreler ile sözleşmeli astsubaylığa geçmeden önceki askerlik hizmet süreleri için rütbe bekleme sürelerinde düşme yapılmaz. Bu durumda olanlardan muvazzaf astsubaylığa geçirilenlerin normal eğitim sürelerinden fazla olarak okudukları süreler, rütbe bekleme sürelerinden düşüldür. Hangi rütbelerde ne kadar eksik bekletilecekleri yönetmelikte belirtilir.

Subay veya astsubay nasbedildikten sonra; yabancı memleketlere altı ay veya daha uzun süreli öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini arttırmak maksadıyla gidenlerin sözleşme süreleri, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar; Türk Silâhlı Kuvvetleri hesabına yurt içindeki fakülte veya yüksekokullarda öğrenim yapanlarla, meslekleriyle ilgili ihtisas yapanların sözleşme süreleri ise, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

Yurt dışına sürekli göreve atanan sözleşmeli subay veya astsubayların sözleşme süreleri, görevi devraldıkları ve devrettikleri tarihler arasındaki süre kadar uzatılır.

Sözleşmeli subay ve astsubayların, yurt içi veya yurt dışı öğrenimler ile yurt dışı sürekli görevler nedeniyle uzatılan sözleşme süreleri, 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda rütbeleri itibarıyla belirtilen yaş haddini geçemez.

Sözleşmenin idarece fesih halleri

MADDE 13. - Sözleşmeli subay veya astsubay adayları ile sözleşmeli subay veya astsubaylardan;

a) Haklarında disiplinsizlik ve ahlâkî durumları nedeniyle "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması uygun değildir" şeklinde sicil düzenlenenlerin,

b) Yetersizlikleri nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılmanın,

c) 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Kanun gereğince, subaylar için tard veya ihraç cezasıyla, astsubaylar için tard veya rütbenin geri alınması cezasıyla mahkûm olanların,

d) Askerî eğitim esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilenlerle, tutum ve davranışları ile yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticaî ve ideolojik görüşleri benimsediği, bu gibi faaliyetlerde bulunduğu veya karıştığı anlaşılmanın ve mahkemelerce haklarında mahkûmiyet kararı verilenlerin veya yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay veya astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

e) Sözleşmeli subay veya astsubay olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılmanın veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybedenlerin,

f) Disiplin mahkemeleri tarafından, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde verilen cezaların toplamı otuz günden fazla olanların,

g) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkarılanların,

h) Sözleşmeli subay ve astsubay iken yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay ve astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

i) İstihdam edildikleri sınıflarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmayanların,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sözleşmenin idarece fesih halleri

MADDE 13. - Sözleşmeli subay veya astsubay adayları ile sözleşmeli subay veya astsubaylardan;

a) Haklarında disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması uygun değildir" şeklinde sicil düzenlenenlerin,

b) Askerî eğitim esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilenlerle, yetersizlikleri nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılanların,

c) Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanların,

d) Yasadışı, siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği anlaşılanların,

e) Sözleşmeli subay veya astsubay olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılanların veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybedenlerin,

f) Disiplin mahkemeleri tarafından, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde verilen cezaların toplamı otuz günden fazla olanların,

Sözleşmenin idarece fesih halleri

MADDE 13. - Sözleşmeli subay veya astsubay adayları ile sözleşmeli subay veya astsubaylardan;

a) Haklarında disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması uygun değildir" şeklinde sicil düzenlenenlerin,

b) Askerî eğitim esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilenlerle, yetersizlikleri nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılanların.

c) Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanların,

d) Yasadışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilenlerin,

e) Sözleşmeli subay veya astsubay olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılanların veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybedenlerin,

f) Disiplin mahkemeleri tarafından, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde verilen cezaların toplamı 30 günden fazla olanların,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

j) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta veya savaşta, mesai saatleri içinde veya dışında görevlerini icra ederken bir saldırıya, kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde aldıkları hava değişimi süreleri toplamı üç ayı geçenlerin,

Sözleşmeleri, sözleşme süresinden önce feshedilir.

BEŞİNCİ KISIM

Özlük Hakları ve Sosyal Haklar

Ön sözleşme aylığı

MADDE 14. - Sözleşmeli subay veya astsubay yetiştirilmek üzere ön sözleşme yapılanlardan;

a) Sözleşmeli subay olarak yetiştirilecekler, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanuna bağlı (EK-VI) sayılı cetvelde asteğmenler için öngörülen 9 uncu derece 1 inci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç, aynen yararlandırılırlar. 28.2.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

b) Sözleşmeli astsubay olarak yetiştirilecekler, 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Kanuna tâbi uzman onbaşlılar gibi, 11 inci derecenin 1 inci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç aynen yararlandırılırlar. 28.2.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Ayhklar

MADDE 15. - Sözleşmeli subay ve astsubaylar, emsali rütbe ve derecedeki muvazzaf subay ve astsubaylar hakkında uygulanan aylık, tazminat, yan ödeme ve diğer malî ve sosyal haklardan aynen istifade ederler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

g) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkarılanların,

h) Sözleşmeli subay veya astsubay iken yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay veya astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

ı) İstihdam edildikleri sınıflarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmayanların,

j) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta veya savaşta, mesai saatleri içinde veya dışında görevlerini icra ederken bir saldırıya, kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde aldıkları hava değişimi süreleri toplamı üç ayı geçenlerin,

Sözleşmeleri, sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir.

BEŞİNCİ KISIM

Özlük Hakları ve Sosyal Haklar

Ön sözleşme aylığı

MADDE 14. - Tasarının 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Aylıklar

MADDE 15. - Tasarının 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

g) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkarılanların,

h) Sözleşmeli subay ve astsubay iken yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay ve astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

ı) İstihdam edildikleri sınıflarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmayanların,

j) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta veya savaşta, mesai saatleri içinde veya dışında görevlerini icra ederken bir saldırıya, kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde aldıkları hava değişimi süreleri toplamı üç ayı geçenlerin,

Sözleşmeleri sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir.

BEŞİNCİ KISIM

Özlük Hakları ve Sosyal Haklar

MADDE 14. - Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. - Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan Türk Silâhlı Kuvvetlerinde onbeşinci fiili hizmet yılını tamamlayanlar;

a) Son üç yıla ait sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60 ve daha yukarısı olmak,

b) Bulunduğu derecede en az üç yılını ve bu derecenin 3 üncü kademesinde bir yılını tamamlamış olmak,

Koşuluyla rütbe verilmeksizin bir üst dereceye yükseltirler. Bunlara müteakip yıllarda da rütbe verilmeksizin olumlu sicil aldıkları her hizmet yılı için kademe ilerlemesi; yukarıdaki şartları taşımaları halinde ise her üç yılda bir derece ilerlemesi yaptırılır.

Sağlık hizmetlerinden yararlanma ve sosyal haklar

MADDE 16. - Sözleşmeli subay ve astsubaylar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kimselerin, sözleşme süresince, sosyal hakları ve sağlık işlemlerinde 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümleri uygulanır. Bunlardan 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan nedenler hariç olmak üzere, sözleşme dönemleri sonunda kendi istekleri üzerine veya idarece sözleşmeleri sona erdirilenler ve sağlık sebebi ile Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişigi kesilenlerin, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmet ettikleri sözleşme süreleri kadar daha kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, askerî hastahanelerde ücretsiz muayene ve tedavileri ile sosyal hakları devam eder. Uygulamaya ilişkin hususlar yönetmelikte belirlenir.

Emekli, adı malûllük ve vazife malûllüğü aylığı bağlananlar ile ölenlerin dul ve yetimlerinin sağlık işlemleri, 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

Emekli Sandığı ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirme

MADDE 17. - Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylar; ön sözleşme yapılması ile birlikte 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilirler ve bu Kanunun muvazzaf subaylara ve astsubaylara tanıdığı bütün haklardan aynen faydalandırılırlar. Ancak, sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının fakülte veya yüksekokullarda geçen süreleri, adaylık süresince borçlandırılmaz. Sözleşmeli subaylar ve astsubaylar, aynı zamanda Ordu Yardımlaşma Kurumunun daimi üyesidirler.

Tazminat ve ikramiye ödeme esasları

MADDE 18. - Sözleşmeli subay ve astsubaylardan kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlar ile durumları 13 üncü maddenin (h), (ı) ve (j) bentleri kapsamına girenlere aşağıda yazılı esaslara göre tazminat verilir.

a) Herhangi bir sözleşme dönemi sonunda veya içerisinde sözleşmesi sona erenlere veya feshedilenlere son olarak aldıkları net maaşın iki katının hizmet yılı ile çarpımı tutarında tazminat verilir. Ancak, hizmet yılı olarak en fazla 9 yıl esas alınır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sağlık hizmetlerinden yararlanma ve sosyal haklar

MADDE 16. - Tasarımın 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. - Tasarımın 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Emekli Sandığı ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirme

MADDE 17. - Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylar; ön sözleşme yapılması ile birlikte 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilirler ve bu Kanunun muvazzaflı subaylara ve astsubaylara tanıdığı bütün haklardan aynen faydalandırılırlar. Ancak, sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının yüksek öğrenimde geçen süreleri, aylık süresince borçlandırılmaz. Sözleşmeli subaylar ve astsubaylar, aynı zamanda Ordu Yardımlaşma Kurumunun Daimî üyesidirler.

Tazminat ve ikramiye ödeme esasları

MADDE 18. - Sözleşmeli subay ve astsubaylardan kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlar ile durumları 13 üncü maddenin (h), (ı) ve (j) bentleri kapsamına girenlere aşağıda yazılı esaslara göre tazminat verilir.

MADDE 17. - Tasarımın 17 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tazminat ve ikramiye ödeme esasları

MADDE 18. - Sözleşmeli subay ve astsubaylardan kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlar ile durumları 13 üncü maddenin (h), (ı) ve (j) bentleri kapsamına girenlere aşağıda yazılı esaslara göre tazminat verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) Bu tazminatın hesabında 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Karamamede belirtilen ek tazminatlar ve 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat hariç olmak üzere, bütün ödemeler dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan emeklilik hakkını kazananlar ile muvazzaf subay ve astsubaylığa geçirilenlere tazminat ödenmez. Bunlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Emeklilik hakkını kazanmadan Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanların, başka sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak geçen hizmetleri, 24.5.1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre birleştirilir.

Emekli maaşı bağlanması için gerekli hizmet sürelerini tamamlayanlara 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun esaslarına göre ikramiye verilir ve aylık bağlanır. Hizmet sürelerinin hesabında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanununun 32 nci ve 36 ncı madde hükümleri de dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan ilk sözleşme süresi içinde;

a) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenler, bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, sözleşme sürelerinin eksik kısmıyla orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının dört katını tazminat olarak öderler.

b) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; tard, ihraç ve rütbenin geri alınması suretiyle ve ayrıca disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilenler, sözleşme sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının iki katını tazminat olarak öderler.

c) Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları bu fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümlerine uyanlar hakkında, ilgili bent hükümleri uygulanmakla birlikte orada buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Askerî eğitim esnasında sağlık sebebi veya sınıf ve ihtisaslarının gerektirdiği özel nitelikleri taşımama veya kaybetme halleri hariç olmak üzere, ilişkileri kesilenlere Devletçe yapılan masraf, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilerek, faizi ile birlikte ödettirilir. Askerlik yükümlülüğü bulunanların Devlete olan borçları askerlikleri süresince ertelenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

a) Herhangi bir sözleşme dönemi sonunda veya içerisinde sözleşmesi sona erenlere veya feshedilenlere son olarak aldıkları net maaşın iki katının hizmet yılı ile çarpımı tutarında tazminat verilir. Ancak, hizmet yılı olarak en fazla dokuz yıl esas alınır.

b) Bu tazminatın hesabında 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ek tazminatlar ve 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat hariç olmak üzere, bütün ödemeler dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan emeklilik hakkını kazananlar ile muvazzaf subay veya astsubaylığa geçirilenlere tazminat ödenmez. Bunlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Emeklilik hakkını kazanmadan Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanların, başka sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak geçen hizmetleri, 24.5.1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre birleştirilir.

Emekli maaşı bağlanması için gerekli hizmet sürelerini tamamlayanlara 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun esaslarına göre ikramiye verilir ve aylık bağlanır. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince ödenen tazminata ilişkin süreler, emekli ikramiyesinin hesaplanmasında esas alınan süreden düşüldür. Hizmet sürelerinin hesabında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 32 nci ve 36 ncı madde hükümleri de dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan ilk sözleşme süresi içinde;

a) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, sözleşme sürelerinin eksik kısmıyla orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının dört katını tazminat olarak öderler.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

a) Herhangi bir sözleşme dönemi sonunda veya içerisinde sözleşmesi sona erenlere veya feshedilenlere son olarak aldıkları net maaşın iki katının hizmet yılı ile çarpımı tutarında tazminat verilir. Ancak, hizmet yılı olarak en fazla dokuz yıl esas alınır.

b) Bu tazminatın hesabında 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ek tazminatlar ve 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat hariç olmak üzere, bütün ödemeler dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan emeklilik hakkını kazananlar ile muvazzaf subay ve astsubaylığa geçirilenlere tazminat ödenmez. Bunlar hakkında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Emeklilik hakkını kazanmadan Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanların başka sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak geçen hizmetleri, 24.5.1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre birleştirilir.

Emekli maaşı bağlanması için gerekli hizmet sürelerini tamamlayanlara 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun esaslarına göre ikramiye verilir ve aylık bağlanır. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince ödenen tazminata ilişkin süreler, emekli ikramiyesinin hesaplanmasında esas alınan süreden düşüldür. Hizmet sürelerinin hesabında 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 32 nci ve 36 ncı madde hükümleri de dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan ilk sözleşme süresi içinde;

a) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar ile disiplinsizlik ve ahlâkî durum-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ALTINCI KISIM
Çeşitli Hükümler

Giyim, kuşam ve istihkaklar

MADDE 19. - Sözleşmeli subay ve astsubayların giyim, kuşam ve istihkakları hakkında muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümler uygulanır.

Tabanca tahsisi

MADDE 20. - Sözleşmeli subay ve astsubaylara askerî eğitimi müteakip zafî tabanca verilir. Bunlardan; bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan nedenlerden herhangi biriyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişîği kesilenler ile dokuzuncu fiili hizmet yılından önce ayrılanların zafî tabancaları geri alınır.

10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Konuttan faydalanma

MADDE 21. - Sözleşmeli subay ve astsubaylar, mensubu buldukları Kuvvet Komutanlığına göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığına (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından emsali muvazzaf subay ve astsubaylar gibi istifade ederler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar ile disiplinsizlik ve ahlâkî durumları sebebiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler, sözleşme sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının iki katını tazminat olarak öderler.

c) Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları bu fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümlerine uyanlar hakkında, ilgili bent hükümleri uygulanmakla birlikte orada buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı uyarınca tazminat olarak alınır.

Askerî eğitim esnasında sağlık sebebi veya sınıf ve ihtisaslarının gerektirdiği özel nitelikleri taşımama veya kaybetme halleri hariç olmak üzere, ilişkil eri kesilenlere Devletçe yapılan masraf, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilerek, faizi ile birlikte ödettirilir. Askerlik yükümlülüğü bulunanların Devlete olan borçları, askerlikleri süresince ertelenir.

ALTINCI KISIM
Çeşitli Hükümler

Giyim, kuşam ve istihkaklar

MADDE 19. - Tasarının 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tabanca tahsisi

MADDE 20. - Tasarının 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Konuttan faydalanma

MADDE 21. - Tasarının 21 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ları sebebiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler, sözleşme sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, ayrıldığı veya ilişiğinin kesildiği yıldaki masraf değerleri üzerinden tazminat olarak öderler.

b) Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları bu fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümlerine uyanlar hakkında, ilgili bent hükümleri uygulanmakla birlikte orada buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Askerî eğitim esnasında sağlık sebebi veya sınıf ve ihtisaslarının gerektirdiği özel nitelikleri taşımama veya kaybetme halleri hariç olmak üzere, ilişikleri kesilenlere Devletçe yapılan masraf, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilerek, faizi ile birlikte ödettirilir. Askerlik yükümlülüğü bulunanların Devlete olan borçları, askerlikleri süresince ertelenir.

ALTINCI KISIM
Çeşitli Hükümler

MADDE 19. - Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. - Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. - Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 22. - Sözleşmeli subay ve astsubaylar hakkında emsali muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin disiplin ve ceza hükümleri, sözleşmeli subay adayları hakkında yedek subay adaylarına uygulanan disiplin ve ceza hükümleri, sözleşmeli astsubay adayları hakkında ise astsubay sınıf okulu öğrencilerine uygulanan disiplin ve ceza hükümleri tatbik edilir. Jandarma Genel Komutanlığına mensup sözleşmeli subay ve astsubayların mülkî hizmete ilişkin suçlarında 10.3.1983 tarihli ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylardan yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığına uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümlerine tâbidir.

Askerlik yükümlülüğünün yerine getirilmiş sayılması

MADDE 23. - Askerlik yükümlülüğünü daha önce yerine getirmemiş olan;

a) Sözleşmeli subay adayları ile sözleşmeli subaylardan herhangi bir nedenle sözleşmesi sona erenlerden; askerlik eğitimi dahil, hizmet sürelerinin toplamı tâbi oldukları askerlik hizmeti süresini karşılayanlar, askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılırlar. Eksik hizmeti olanların bu süreleri, 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre tamamlattırılır.

b) Sözleşmeli astsubay adaylarından veya sözleşmeli astsubaylardan, herhangi bir nedenle sözleşmesi sona erenlerden; askerlik eğitimi dahil, hizmet sürelerinin toplamı tâbi oldukları askerlik hizmeti süresini karşılayanlar, askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılırlar. Eksik hizmeti olanların bu süreleri, 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanun ile 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre tamamlattırılır.

Özel hükümler

MADDE 24. - Sözleşmeli subay ve astsubayların görev ve sorumlulukları ile atama, nasıp, kıdem, terfi, kademe ilerlemesi, sicil ve izin işlemleri, taltifleri, madalya verilmesi, ödüllendirilmeleri, savaş takdimnamesi verilmesi, esir düşmeleri, harp gaibi olmaları, enterne edilmeleri konularında 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümleri uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, muvazzaf subay veya astsubayların tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Sözleşmeli subaylar, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükümlerinden yararlanamazlar. Ayrıca sözleşmeli subaylar aynı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinden, sözleşmeli astsubaylar ise 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinden istifade edemezler. Ancak, bu personelden muvazzaf subaylığa ve astsubaylığa geçirilenler anılan maddelerin hükümlerinden yararlanabilirler.

Yönetmelik

MADDE 25. - Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylarda aranacak nitelikler, sağlık koşulları, alınacakları sınıf ve branşlar, duyuru, müracaat şekli ve zamanı, müracaatların kabul edilmesi, sözleşmenin yapılması, sözleşme süreleri, sözleşmenin feshedilmesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilmeme halleri ve bunlara yapılacak işlemler,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 22. - Tasarının 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 22. - Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Askerlik yükümlülüğünün yerine getirilmiş sayılması

MADDE 23. - Tasarının 23 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. - Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Özel hükümler

MADDE 24. - Tasarının 24 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. - Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik

MADDE 25. - Sözleşmeli subay ve ast-subay adayları ile sözleşmeli subay ve ast-subaylarda aranacak nitelikler, sağlık koşulları, alınacakları sınıf ve branşlar, duyuru, müracaat

Yönetmelik

MADDE 25. - Sözleşmeli subay ve ast-subay adayları ile sözleşmeli subay ve ast-subaylarda aranacak nitelikler, sağlık koşulları, alınacakları sınıf ve branşlar, duyuru, müracaat

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, sınav, öğretim ve eğitimin esas, şekil ve süreleri, kış'a, karargâh, kurum ve idarî işlerde görevlendirilmeleri, izin, ayırma, atamalar, yer değiştirmeler, astlık-üstlük münasebetleri, sicil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, muvazzaf subay veya ast-subay statüsüne geçirilecekler için uygulanacak usul ve esaslar, sözleşme yapmaya yetkili makamlar, meslek içi eğitim ve ihtisas kurslarının süresi ve şekli, giyim, kuşam ve istihkaklarının verilme usulü, sağlık işlemleri, Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişigi kesilenlerin kendilerine yapılan eğitim ve öğretim masraflarının hangi esaslara göre geri ödeneceği, bu Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden altı ay içerisinde Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

şekli ve zamanı, müracaatların kabul edilmesi, sözleşmenin yapılması, sözleşme süreleri, sözleşmenin feshedilmesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilmeme halleri ve bunlara yapılacak işlemler, sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, sınav, öğretim ve eğitimin esas, şekil ve süreleri, kıt'a, karargâh, kurum ve idari işlerde görevlendirilmeleri, izin, ayırma, atamalar, yer değiştirmeler, astlık-üstlük münasebetleri, sicil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, muvazzaf subay veya astsubay statüsüne geçirilecekler için uygulanacak usul ve esaslar, sözleşme yapmaya yetkili makamlar, meslek içi eğitim ve ihtisas kurslarının süresi ve şekli, giyim, kuşam ve istihkaklarının verilme usulü, sağlık işlemleri, Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenlerin kendilerine yapılan eğitim ve öğretim masraflarının geri ödenme esasları ile diğer hususlar, bu Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden altı ay içerisinde Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

şekli ve zamanı, müracaatların kabul edilmesi, sözleşmenin yapılması, sözleşme süreleri, sözleşmenin feshedilmesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilmeme halleri ve bunlara yapılacak işlemler, sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, sınav, öğretim ve eğitimin esas, şekil ve süreleri, kıta, karargâh, kurum ve idari işlerde görevlendirilmeleri, izin, ayırma, atamalar, yer değiştirmeler, astlık-üstlük münasebetleri, sicil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, muvazzaf subay veya astsubay statüsüne geçirilecekler için uygulanacak usul ve esaslar, sözleşme yapmaya yetkili makamlar, meslek içi eğitim ve ihtisas kurslarının süresi ve şekli, giyim, kuşam ve istihkaklarının verilme usulü, sağlık işlemleri, Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenlerin kendilerine yapılan eğitim, öğrenim ve yetiştirme masraflarının geri ödeme esasları ile diğer hususlar, bu Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden altı ay içerisinde Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 26. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Bülent Ecevit</i> Başbakan		
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Önal</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>F. Ünlü</i>	<i>Prof. Dr. A. Çay</i>	<i>M. A. İrtemçelik</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	<i>S. Çakmakoglu</i>	<i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>K. Aydın</i>	<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. G.üv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>	<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrikulu</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı V.	
	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 26. - Tasarının 26 ncı maddesi
aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 27. - Tasarının 27 nci maddesi
aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26. - Tasarının 26 ncı maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. - Tasarının 27 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

